

Listaki s naše lipice

GODIŠTE XI., BROJ 12, LIPANJ 2011.

Što je umjetnost ?

Neki će reći književno djelo, drugi slikarsko ili kiparsko, glazbeno možda? Majci je umjetnost prvi crtež djeteta, buntovniku istetovirano ili na drugi način okićeno tijelo. Ima li ljepše umjetnosti od promjene godišnjih doba u prirodi, od ljepote paunovog perja ili rascvale grane trešnje? Umjetnost su oblaci što visoko gore, iznad naših pogleda, zaigrano kreiraju oblike iz naše mašte. Život je umjetnost.

Zato vam danas sličicom prenosimo umjetnost u drvu i ljubav prema svom rodnom kraju, prema tradiciji, ljepoti, učenicima i životu, naše drage kolegice tehničke kulture - Meri Blašković koja je ove godine otišla u zasluženu mirovinu. Hvala Meri !

učiteljica hrvatskog jezika

Ždralovi za Japan

Potres magnitude 8.9 stupnjeva po Richteru, a nakon toga i tsunami koji su pogodili Japan 11. ožujka 2011. djelovali su i na nas u školi. Pričali smo o toj tragediji, tražili uzroke, krivce, poruku i zaključke. Učvrstili smo svoje mišljenje da Zemlja pamti i priroda vraća. Nanovo smo ustvrdili koliko smo mali i nemoćni u odnosu na razornu snagu prirodnih pojava. Suosjećamo s preživjelima. Željeli smo to nekako i pokazati.

Na poziv učiteljice matematike i fizike 22. ožujka 2011. okupili smo se na zajedničkoj radionici. Učiteljica nam je govorila kako nastaje potres, kako se širi, mjeri njegova snaga, kako nastaju veliki razorni valovi i kolika je njihova moć.

Razgovarali smo o Japancima, njihovoj kulturi, povezanosti s prirodom i umjetnosti pa tako i o origamiju - umjetnosti presavijanja papira. Izradili smo pedesetak papirnatih ždralova i nanizali ih na konac te izvjesili u hol Škole. Ždral je simbol sreće, ljubavi, dugovječnosti i besmrtnosti. Upravo to želimo svim ljudima na ovoj našoj maloj planeti.

DOŠLA JESEN

Jesen došla,
voće zrije.
Za kratke majice,
više nije.

Prestale su
zujat pčele,
a u vrtu,
šljive zrele.

Dođi deda,
sa mnom beri,
napunit ćemo
amper cijeli

Lorena Crnković, 6.r.

*Održani su VI. Dani šljiva Općine
Brod Moravice, 25. rujna 2010.*

Literarno-novinarsku družinu predstavljale su učenice 6.r Lorena Crnković i Antonela Ferderber koje su izvele dijalog „Mrav i šljiva“, a potom na dijalektu izvele i svoje autorske pjesme o jeseni i šljivamana.

NAŠE ŠLJIVE

Šljive so posajene va vrti.
Okuli njih so zemljo zorali,
dobro nagnojili,
z vodo fanj zaljili.

Šljive so rasle.

Koli njih so lidji hodili
gledali i šljive brojili.

Na jesen so stabla rodila,
družina je plode pobrala,
deca so šljive napokala,
a baka je pekmez skuhalo.

Mama je šnite kruha namazala,
a deca so jelo slatko popapala.

Deda je va kotli spaljo rakijo,
natočo glaške,
sa sosedimi
za zdravlje
popiv.

Lorena Crnković, 6.r.

DANI ZAHVALNOSTI ZA PLODOVE ZEMLJE

Dani kruha i jabuka

Svake godine u listopadu ispraćamo posljednje tragove ljeta i zahvaljujemo majci prirodi na bogatstvu plodova kojima nas dariva. Naša nas je vjeroučiteljica sve pozvala u hol škole, 22.10. 2010., da igrom, plesom i pjesmom izrazimo svoju zahvalnost za plodove kojima nas priroda daruje. Župnik se rado odazvao našem pozivu pa je uz blagoslov kruha i svih prisutnih sve postalo nekako svečanije i ljepše. Naše mame i bake znaju kako nahraniti tijelo pa su ukusni kolači nestali u trenu, kao i jabuke ubrane u školskom vrtu.

Kaja Petrović, 6.r.

KRUH

Kruha, kruha
kričali so lidji,
gladni lidji
posot po sveti.
Gladni radi kruha
so šli va rat
jedino siti kruha
so mogli mirno spat.
Ka šenica rodi veselju nigdar kraj
zakaj zima bo kratka,
s slatkim kruhom raj.
Kuku somo diši
ka se va trumbi peče.
Si čakamo v kuhnji sabrani
pa čakamo bakin kruh,
najvažniji va hrani.

Lorena Crnković, 6.r.

Lorena Crnković , 6. Razred

Posjet mlinu i pekari

Povodom Dana kruha učenici 1. i 2. r. posjetili su Popovičev mlin i pekarnicu Fortuna u Delnicama.

Vođeni domaćinima u mlinu su razgledali i pozorno slušali kako su se nekada žito i kukuruz mljeli u brašno.

Šetnja po Delnicama, do pekare Fortuna, bila je dobra prilika za ponavljanje svega naučenog o prometu, prometnim znacima i ponašanju pješaka u prometu.

U pekarnici je bilo ugodno toplo i jako zanimljivo dok je gospođa pokazivala kako se brašno s ostalim sastojcima važe, mijesi i pretvara u kruh i ostale pekarske proizvode. I sami su osjetili vrelinu krušne peći iz koje izlazi tek pečen, mirisni kruh. Probali su kruh, kekse, peciva i slance. Bila je to najslađa marena.

Bakin kruh

Moja baka peče najbolji
kruh na cijelome svijetu.
Voli ga cijela obitelj,
mama, tata, djed, svi!
Kada ga izvadi iz rora
svi dotrče u kuhinju i
sjede oko stola. Čekaju
da ga baka prereže, ali
prije toga se pomolimo
da nam Bog
blagoslovi jelo.

Antonela Ferderber, 6.r

ZDRAVA PREHRANA

Proizvodnja meda od maslačka

Proučavajući ljekovito bilje u školskom okruženju, potaknuti mogućnošću ekološkog uzgoja zdravih namirnica u našem zavičaju- na prepunoj smo rascvjetanoj livadi uživali svi, berući žute cvjetove maslačka.

Odlučili smo, po starom receptu naših baka, proizvesti med od maslačka bez nepotrebnih konzervansa.

Nakon sortiranja i prebrojavanja cvjetova maslačka, kuhali smo med po ovom receptu:

250 cvjetova maslačka kuha se 20 minuta u 7,5 dl vode u koju se iscijedi sok od jednog limuna. Nakon cijedenja, u smjesu smo dodali 1 kg šećera i kuhali još 15 minuta.

Ostavili smo med da se malo ohladi, a onda ga toploga točili u staklenke.

Osmislili smo naljepnice za staklenke i platnene ukrasne poklopčice.

Zasladili smo se njime nakon nekoliko dana, nadajući se da će se svima dopasti i da će naši vršnjaci češće posegnuti za zdravim i ljekovitim medim u zamjenu za slatkiše loše kvalitete, pune umjetnih sladila.

Mnogi od nas odnijeli su recept kućama gdje su pripremali med s mamama i bakama.

Ponosni na sebe i pohvaljeni za svoj trud, odlučili smo na proljeće krenuti u novi projekt: proizvodnju sirupa od borovih iglica.

mladi geografi i ekolozi

RAZREDNA NASTAVA

PROJEKTI DAN "ŠUMA-VODA"

Ove se školske godine dovršava dvogodišnji projekt naše škole «Šuma-voda». Svi su učenici mlađih razreda 9.ožujka 2011.godine sudjelovali na zanimljivim završnim radionicama s temom šume.

Kroz korelaciju nastavnih predmeta (priroda i društvo, likovna i glazbena kultura, hrvatski jezik, tjelesna i zdravstvena kultura) učenici su «olujom ideja» opisivali stablo, na računalu promatrali razne vrste drveća: listopadno i vazdazeleno, na fotografijama uočavali promjene na stablu kroz godišnja doba i zaključili da tlo, voda i mlada stabla moraju biti zdravi kako bi nastala šuma. Potom su likovno prikazali stablo u šumi koristeći se vodenim bojama, bojeći ih osnovnim i izvedenim bojama u svjetlo- tamnom kontrastu (mlađi učenici) i u komplementarnom kontrastu kroz modulaciju boje (stariji učenici). Dok su se radovi sušili promatrali su fotografije životinja koje žive u našim šumama i imenovali ih. Svaki je učenik dobio zadatak: temeljem dobivene fotografije životinje zaključiti gdje je njeno stanište (na stablu ili ispod stabla, u šumi ili u zemlji pod stablom). Tako su povezali šumu i životinje koje u njoj pronalaze svoj dom. Zaključili su da je važno brinuti se za šumu i životinje.

Na satu hrvatskog jezika učiteljica je pročitala priču «Stablo» pa su učenici govorili o osobinama životinja i sastavljali riječi u rečenice. To su radili grupno i jedni drugima pokazali dobiveno. Na satu glazbene kulture u skupinama su improvizirali male ritamske cjeline udaraljka (štapići, zvečke, činele) te naučili što je to kanon i kako se izvodi. Slušali su govoreni tekst i oponašali ritmičke cjeline pokretom, odnosno kretali se prema govoru. Na kraju sata odigrali su igru u paru - svaki je par odabrao jednu životinju. Jedan učenik svira na udaraljka dok drugi učenik pokretom izražava koja je to životinja. Ostali su učenici pogađali o kojoj se životinji radi. Na satu tjelesne i zdravstvene kulture oponašali su šumske životinje pokretom, a u grupama igrali elementarne igre hodanja, trčanja i skakanja. Učenici su bili podijeljeni u dvije skupine: jedna se zvala L kao listopadna, a druga V kao vazdazelena te su preskakali prepreke.

Učenici su bili oduševljeni ovakvim radnim danom. Svidio im se grupni rad s više učiteljica. Obnovili su svoja znanja i učvrstili želju za očuvanjem goranskih šuma koje su sastavni dio njihovog djetinjstva.

LIKOVNA RADIONICA

Kako su naše ekološke aktivnosti sve ozbiljnije i zahtjevnije, ove smo godine odlučili izraditi svojim rukama nešto novo, lijepo, korisno i ekološki prihvatljivo.

Obzirom je naša škola Eko škola te se zalažemo za što manje plastičnih vrećica u okolišu, željeli smo izraditi vrećice koje se neće bacati i tako uništavati naš prelijepi Gorski kotar i njegove šume. Dogovorili smo se za izradu vrećica od tekstila na kojima će biti znak naše Eko škole te odabrane slike učenika naše škole, a cijelu smo akciju nazvali: **“Ne, hvala, ne treba nam vrećica!”**

U siječnju je proveden likovni natječaj „Stablo“. Svi

učenici naše škole sudjelovali su svojim radovima. Stručno povjerenstvo (Lovorka Gračanin, Erna Šnajdar i Dijana Arbanas) odabralo je po jedan rad iz svakog razreda. To su radovi Marka Petrovića, 1. r., Matee Hudorović, 2.r., Gorana Klarića, 3.r., Edija Burića, 4.r., Karla Porubića, 5.r., Lorene Crnković, 6.r., Anike Kožica, 7.r. i Martine Tušek, 8.r.

Crteže su učenici likovne grupe izradili u tehnici linoreza te ih na projektnom danu 9. ožujka 2011. otisnuli na prethodno pripremljeno platno što je

fizički naporan i zahtjevan posao koji je predvodila učiteljica Lovorka.

Kako platno s otisnutim crtežom prišiti na tkanenu vrećicu učiteljice Mihaela i Vesna vješto su podučile učenice – šilice. Tako su nastale unikatne vrećice koje ne zagađuju okoliš. Pozvat ćemo i roditelje da nam se priključe sljedećoj radionici u kojoj ćemo izraditi stotinjak takvih veselih vrećica.

Pogledajte sami, ovakve vrećice ne mogu se nigdje kupiti.

je uz smijeh i priču vrijeme proletjelo. Uspješan završetak rada i ugodnog druženja uvijekovječile smo zajedničkom fotografijom.

Lorenina i Glorijina mama Tatjana Crnković,
Petrina i Jakovova mama Nataša Jugović,
Paulina mama Katarina Jurković,
Mihaelova mama Miljenka Jakovac te
Katjina mama Martina Šporčić odazvale su se našoj eko - akciji, 18. 4. 2011. i u poslijepodnevnom satima dovršile izradu i šivanje eko-vrećica.

Sve su mame bile jako vješte i radišne, kao i učiteljice Vesna, Sonja i Mihaela pa

ČOVJEK JE STABLO

Što je zajedničko čovjeku i stablu? Iznenadili biste se koliko toga, a sve su to otkrili učenici okupljeni u literarnoj "stvaraonici". Potaknuti mišlju "Čovjek je stablo", zaronili su duboko, duboko u prošlost svojih obitelji, baš kao što stablo pušta svoje korijenje u duboke, tajanstvene zemljine slojeve i crpi snagu, volju i htijenje da se razvija i raste, lista, cvjeta i živi dugo i spokojno.

Izradili smo svatko svoje obiteljsko stablo i prisjetili se dragih nam ljudi iz naše prošlosti koje smo možda i zaboravili u ovoj jurnjavi za danas i sutra, a koji su nas odredili svojim postojanjem kao korijenje stabla koje ne vidimo, a znamo koliko je važno.

Razgovarali smo o tome kakvo stablo želimo biti u šumi života, koje vrijednosti želimo živjeti, po čemu želimo biti prepoznati i upamćeni, koje moralne vrijednosti držimo vrijednima življenja.

Tako su nastale i ove pjesme koje samo naizgled govore o šumi, lišću i drveću, a zapravo govore o svima nama.

Što to šuška i šumi?

Što to u šumi
šuška i šumi?
Je li to ptica
razigrana,
vesela?
Ili smeđa, raspjevana
lisica?
Možda lišće pleše
svoj zlatni ples.
Možda jež to šuška
dok po zemlji njuška.
To skaču jele,
visoke, zelene.

To potok žubori,
glagolji, govori
dok se sa zimom bori.
A bobice igraju igrice
svoje
koja li je ljepše boje.

Što to u šumi
šuška i šumi?
Pa to vjetar
u šumi
šuška i šumi.
Ššš...

Ššš...
Martina Tušek, 8.r.

Lišće šušti

Lišće šušti, šušti
rastjeruje tišinu...

Vjetar zapuše
kroz tišinu,
podigne lišće
i zaplešu šarene kiše...

Šumom zašumi
pjesma lišća u padu,
šapuće lišće
najavljuje zimu hladnu.

Šušti,
šumori,
šareno lišće,
šareno nam priču zbori.

Kaja Petrović, 6.

Lazica

U mom, brodmoravičkom kraju živi jedna šuma, zovemo ju Lazica. Volim se voziti biciklom kroz nju jer nikad nije ista. Često vidim stabla koja prije dan ili dva uopće nisu bila ovdje.

Vozim se tako jedno jutro i znatiželjno pogledavam uokolo. Odjednom, ugledam jelena koji pase travu u blizini najljepšeg drvca koje sam u životu vidio, na čistini obasjanoj suncem. Pomislim da je to drvo magično i odlučim ga pozdraviti. Zakočim i siđem s bicikla. Taman sam pružao ruku kad mi vjeverica skoči na glavu vrišteći:

„Ne diraj ga, ne diraj ga!“

Ja povučem ruku i pitam ju: „Zašto?“

„To je stalbalce bolesno“, kaže jelen još uvijek žvačući travu.

„Ne razumijem. Kako tako mlado stalbalce može biti bolesno?“ pitam ih ja.

„Zapravo, nije ono baš bolesno - samo umire od tuge“, kaže mi mrav.

„Zašto?“ pitam ja.

„Opet ti s tim tvojim zašto!“ javlja se vjeverica.

„Neki dan sam vidio ljude kako sijeku moju braću“, kaže mi drvce.

U meni vrisne savjest: „To si ti učinio! Zašto me nisi poslušao?“ Nisam više mogao biti ovdje. Bilo mi je jako žao. Pobjegao sam u strahu od onog slabašnog glasića.

Ali drvce mora znati!

Idući sam dan odlučio sve mu ispričati. Tako je i bilo.

„Nisi ti kriv, no trebao si mi reći jučer“, kaže mi drvce. Znam, ali sam od straha pobjegao.“

Otada sam ga često posjećivao, a kad bi me roditelji pitali kuda idem, ja bih im rekao:

„Idem prijatelju.“

Nikola Mance, 8.r.

MATEMATIČKO – FIZIČKA RADIONICA

„ŠTEDIMO PAPIR – ČUVAJMO ŠUME“

Koliko je stabala potrebno odsjeći kako bi tijekom jedne školske godine učenici naše škole imali udžbenike, radne bilježnice, bilježnice i ostali materijal? Započeli smo naše istraživanje podatkom da je za proizvodnju 1 tone papira potrebno prosječno 20 stabala. Učenici su kod kuće odredili mase udžbenika, radnih bilježnica i bilježnica. Odmah smo uočili zanimljiv podatak da ukupna masa udžbenika, radnih bilježnica i bilježnica za učenika 8. razreda iznosi čak 12.280 kg. Ispunjavanjem tablica i uz mnogo, mnogo računanja došli smo do ovih spoznaja: kako bi svi učenici

naše
škole
imali
udžbenik

e, radne bilježnice i bilježnice potrebno je odsjeći čak 9 stabala, od kojih približno 2 stabla za mlađe i 7 stabala za starije razrede.

Učenice Ana i Antonela izračunale su da korištenjem istih udžbenika u periodu od 4 godine spasimo približno 15 stabala. Čak su 2.5 stabla potrebna za proizvodnju bilježnica svim učenicima za cijelu školsku godinu. Dominik je izračunao kako je za našu školu potrebno godišnje ukupno pola tone papira. Osim stabala, u proizvodnji se potroši i 110400 litara vode te 2162 kWh električne energije. Učenici su istraživanjem na internetu pronašli zanimljiv primjer lošeg gospodarenja šumom, a to je Kina čija je prekrivenost šumom nekoć iznosila 95 %, a danas je to svega 5 %. To su vrlo zabrinjavajući podaci na svjetskoj razini.

VRTIČARCI

Potresi, vulkanske erupcije, plimni valovi, poplave, požari ... prirodne su katastrofe po cijelome svijetu o kojima slušamo svaki dan. Nitko, čak ni najmlađi ne mogu izbjeći ove uznemirujuće vijesti.

Priroda se buni. Ljudi su krivi – nekontrolirano sijeku, kopaju, buše, pregrađuju, ruše, betoniraju, truju ...

Zato od najranijeg djetinstva na zabavan način: igrom, pjesmom, crtanjem i druženjem poučavamo djecu kako živjeti u suglasju s prirodom.

Mi u vrtiću to radimo ovako:

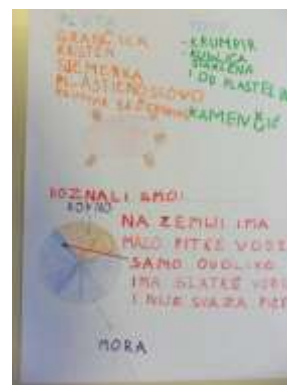
Doznali smo da kroz oštećeni ozonski omotač prodiru štetne ultraljubičaste zrake i kako se od njih možemo zaštititi.

Pitali smo se koje životinjske i biljne vrste ubrzano izumiru i zašto?

Koliko je pitke vode na Zemlji ?
Kome je i zašto voda potrebna?

Promatrajući prirodu kroz sva godišnja doba uočili smo promjene koje se događaju na drveću i riješili najveću dilemu: Je li drveće živo? ŽIVO JE !

Iako su oni najmanji - hrabro i znatizeljno pružaju svoj eko- korak na putu prema Eko-školi, kaže njihova odgojiteljica , teta Božica !

TERENSKA NASTAVA

ZAŠTITA ŽIVOTINJA ZIMI

Nakon predavanja na temu zaštite životinja, osobito u zimskim mjesecima, učenici i učitelji mlađih razreda svoja su saznanja provjerili iskustvenim učenjem na terenskoj nastavi, zajedno s dipl.inž. Valterom Crnkovićem, upraviteljem Šumarije Vrbovsko i članom mjesnoga lovačkoga društva, koji nas vodi kroz projekt zaštite životinja zimi. Posjetili su lovačku čekuju, hranilište i solišta, razgledali unutrašnjost lovačke čeke te putem naučili kako prepoznati tragove divljači u šumi.

Nahranili su divljač jabukama iz školskog voćnjaka. Mnoga su pitanja putem postavljali i mnogo naučili iz prirode i društva.

razredna nastava

GOSTOVANJA

GORSKI SAJAM U SKRADU

Svake godine, pa tako i ove, u prosincu se u Skradu održava međunarodni Gorski sajam. Osim raznolikosti izložaka i izlagača koji se predstavljaju ekološkim proizvodima uglavnom Gorskog kotara: šumskim voćem, likerima, pekmezima i sl. , izlažu se i rukotvorine, ručni radovi u drvu, tkanini i vuni. Mi smo Školu predstavile gipsanim odljencima anđela te ručno izrađenim čestitkama i ukrasima za bor. Izložke su izradili članovi ekološke grupe. Osim što smo vrlo kreativne u izradi malih,

„Gdje je nestao čovjek?“

uporabnih predmeta - pokazalo se da smo i izvrsne prodavačice jer smo velik dio izložaka uspješno prodale. Na našem je štandu bilo veselo i zabavno.

„božanski posao – izrada anđelčića“

Ivana Mance i Ana Kruljac

EKO KVIZ „LIJEPA NAŠA“

Ekološki kviz "Lijepa naša" održan je 11. veljače 2011. godine u OŠ Srdoči. Sudjelovali su učenici: Ana Kruljac, Lorena Crnković, Anika Kožica i Matej Porubić. Ovogodišnja tema bila nam je zanimljiva i bliska - "Mobiteli" pa je i prezentacija bila vrlo uspješna. Anika je vodila glavnu riječ, mada svi sve znamo o mobitelima. A kad smo pristupili pisanju ispita iz područja prirode, biologije, geografije i vjeronauka – zabava je nestala u trenu.

Znali smo biti i uspješniji. ☺

Matej Porubić, 8. r

ŠUMA BORAKI

Već i naši vrtičarci znaju koliko su šume značajne. Pluća svijeta, naše nacionalno bogatstvo, regulator klime- samo su neke od najčešćih fraza koje vezujemo uz šume. I čitava je 2011. g. posvećena šumama, a mi živimo i rastemo u Gorskom kotaru, zelenom srcu Hrvatske. Tko je mjerodavniji od nas govoriti o šumama?

Ne trebamo poći daleko. Nedaleko od škole je Kal, a potom počinje šuma Boraki. Vjerovali ili ne, ali tu su šumu posadili učenici naše škole još davne 1905.g.

Šetali smo jesenas tom šumom i pokušali izbrojati stabla, došli smo do broja 710. Čim uđeš u taj čarobni svijet mašta proradi. Prisjetili smo se šume Striborove i Domaćih, zle guje-djevojke i mudre majke koja se nikad ne odriče svoga djeteta...Neki su slušali priče naših starih o vilama, predivnim djevojkama što nastanjuju šume, a oni prizemniji razgovarali su o lovcima i njihovoj brizi za životinje zimi. Učiteljica je govorila o gljivama, zaštićenim biljnim vrstama, najviše o cvijeću.

Zaključili smo da treba obnoviti staze, šetnice kroz šumu Boraki pa možda i neku zahtjevniju, sportsku stazu s drvenim spravama i preprekama za vježbu. Toliko smo se oduševili tom idejom da ćemo ju pokušati i ostvariti. Držite nam palčeve!

DAN VODA

Kupa, Dobra...to su naše rijeke. Oduvijek nas hrane, ne samo ribom, pokretale su i vodenice i pilane. Danas se na njima odmara i uživa: kupanje, rafting, ribolov...

Njihova je ljepota poznata građanima svijeta. Čiste su i očuvane, bistre, žive, neukrotive. Tako i treba biti. Mi smo ti koji trebaju naučiti kako tu ljepotu i životnost kaplje vode voljeti i sačuvati. Priroda pamti i vraća.

Dan voda – 22.3. ove smo godine posvetili rijeci Kupi i njenom biljnom i životinjskom svijetu.

ZBRINJAVANJE OTPADA I SANACIJA DEPONIJA

Smeće nije lijepa tema, osobito ono koje nije zbrinuto na ispravan način. Šteta za okoliš je dugotrajna i na eko sustav razarajuća. Briga za okoliš se uči, kao i ispravno zbrinjavanje otpada. Stoga smo se raspitali u Općini Brod Moravice kako je taj problem riješen i saznali da u našoj Općini postoji organiziran tjedni odvoz smeća koje obavlja komunalno poduzeće Komunalac iz Delnica. Postoji i nekoliko velikih, stalno postavljenih kontejnera u mjestu, a u proljeće i jesen organiziran je odvoz krupnog otpada. Domaćinstvima je podijeljeno 280 kućnih kanti za smeće i 260 posuda – kompostora za bio razgradivi otpad što je ekološki opravdano i prirodno. Pristupilo se i izgradnji novog kanalizacijskog sustava s kolektorom, kao i sanaciji preostalih divljih deponija. Do sada ih je sanirano 10 i tako zbrinuto 540 M3 smeća.

I mi smo se u školi priključili osvješćivanju i učenju temeljem primjera kako ekološki djelovati jer sve polazi od pojedinca. Imamo posebnu kutiju za odlaganje istrošenih baterija jer neke od njih sadrže tvari štetne za okoliš i zdravlje ljudi, npr. nikal – kadmij i cink. Ta je kutija smještena u hol Škole pa učenici i učitelji u nju odlažu stare baterije, o tome su obaviješteni i mještani te pozvani da čine isto. Geografi i ekolozi osmišljavaju i provode školske ekološke aktivnosti, a u suradnji s Općinom šire svoja istraživanja i saznanja unapređujući tako kvalitetu života sebi i svim stanovnicima Brod Moravica.

profesorica geografije

OSTALE EKOLOŠKE AKTIVNOSTI

Fotografije će vam reći kako smo tijekom godine učili živjeti u suglasju s prirodom, koje datume posebno pamtimo i zašto, kako smo brinuli o našem okolišu: čistili, sadili, brali, održavali...

KNJIŽEVNO GOSTOVANJE

“ DARUJTE MI ŽIVOT “

Kako

Vrlo lako
autoricu
život) i
Silvanu
Nikole, 6.

spojiti kulturu, zavičajni govor i zabavu u
blagdansko vrijeme?

ako u goste pozovete Slavicu Grgurić Pajnić,
slikovnice “Podarete me život” (Darujte mi
njene gošće; pjesnikinje: Nevenku Delač Grgurić i
Kružić. Književnice smo ugostili na dan Svetog
12. 2010. u Školi.

Slavica Grgurić Pajnić ispričala je dijalektalnom slikovnicom crticu iz svog djetinjstva, prisjećajući se običaja kićenja jelke na Badnjak u svojoj obiteljskoj kući u Završju. Dirljiva i topla priča o obiteljskoj radosti i ushiti koje donosi Božić.

Ali ovo nije obična slikovnica. Autorica je pisala na svom rodnom govoru i potaknula nas na razmišljanje o zaštiti prirode, ekološkom promišljanju i življenju. “Darujte mi život” tj. ukrašavajte žive jelkice koje poslije možete vratiti u zemlju, gdje i pripadaju. Scensku igru “živih” jelkica izveli su učenici naše škole, članovi etno grupe, a zbor je pjesmom dozvao pravog Svetog Nikolu koji je stigao s punom vrećom darova za svu dobru djecu.

ČUDO PRIRODE “LEPTIROV LET “

U prepunom Radničkom domu u Delnicama, **26. ožujka 2011.**, učenici - članovi literarne družine s knjižničarkom i ravnateljicom svjedočili su promociji novog literarno-ekološko-dijalektalnog uratka ,slikovnice „**Leptirov let**“, autorice **Slavice Grgurić Pajnić**. Kao i predhodna, i ova je knjiga pisana na brodmoravičkom govoru čiji se rječnik nalazi na kraju slikovnice, ali je istovremeno pisana i na hrvatskom književnom jeziku. Ova nas književnica nesebičnom energijom i rijetkim darom za osjet prirode koja nas okružuje i određuje, po drugi put

u kratko vrijeme daruje likovno i literarno poticajnim djelom koje nas putem motiva leptira iz Kupske doline podsjeća da smo bića neraskidivo utkana u život prirode. Leptiri su čudo prirode .I kako sama autorica kaže: Pomognimo svima kojima je pomoć potrebna! Zaštitimo sve koji zaštitu našu trebaju!

Volimo naše leptire!

Autorica je s posebno velikim uzbuđenjem i ljubavlju govorila o ilustratorici ove slikovnice, djevojčici 3.r. OŠ iz Delnica, Nensi Ajder.

U nastavku programa uživali smo u scenskom nastupu učenika OŠ iz Broda na Kupi te pjevačkom zboru. Maleni leptirići baletne škole svojim su letom izazvali posebnu pozornost. Subotnju smo večer proveli u ugodnom i pozitivnom ozračju.

INTERVJU S MARTINOM TUŠEK

Martina Tušek, učenica 8.r. ove je godine pozvana sa svojom mentoricom, profesoricom hrvatskog jezika Jasnom Šepac, na državnu smotru literarnog, dramsko-scenskog i novinarskog stvaralaštva LiDraNo u Šibenik od 10. do 12. travnja 2011. Martinin je literarni rad na književnom jeziku „Riječi“ izrazito visoko ocijenjen od državnog povjerenstva za literarni izraz u kojem su, između ostalih, bili: Damir Miloš, Dubravka Težak, Nada Babić, Zorica

Klinžić i dr. Ukazali su na važnosti pisane i govorene riječi na razini osobnog stvaralačkog izraza pa je Martinin rad uočen kao primjer spontane i zaigrane vještine pisanja i promišljanja o toj temi. **Čestitamo.**

Matej: Kaj ti se najveć dopalo va Šibeniki?

Martina: Najveć mi se dopalo kada son preštela pjesmu pa kada so je počeli hvaljit. To je biv najbolji osjećaj.

Matej: Kove so te bele cimerice?

Martina: Ajoj. Štiri let mlaje, glasne. Al da son bela duž s s njime marbit bi se preminile. Al nemoren reć da nisu bele dobre, bele so.

Nikola: Koji su ti se drugi radovi svidjeli?

Martina: Najveć mi se dopav rad „Moje mojine“. Divani o ten koje se osobine i kov izgled je dobila od svojih roditeljev, bak, ded, al uz to se ona zna da je svoja, i zna da se kaj ma na sebi je njeje, a ne od drugih. Misljin si da smo s to situacijo si jaku dobro upoznani.

Matej: Je ti se koji fant dopav?

Martina: A najbolj da ni. Hahaha. Je, belo ih je fanj lipih.

Nikola: Kako si se osjećala čitajući svoj rad pred državnom komisijom književnika i stručnjaka?

Martina: Malo me trema bela. Dal bun dobro preštela, izgovarjala praf riči, dal bu in se dopala pjesma i još fanj tega. Al ka son krenila štet, opće mi to ni predstavljalo nikakov problem. Riči su samo šle iz mojih vust. Ni mi belo teško, pogotovo ka son dobila tulike hvale.

Matej: Kovo je belo jelo?

Martina: Jelo je belo sako jako. Od mesa, mesa va safti, kromperja, salate pa do ribe, voća, kolačev. Bome jaku dobro.

Nikola: Jesi li sklopila neka nova poznanstva?

Martina: A i nison baš. Belo je to preveć deci, a i ja son bela jedina sama, pa me je malo sran. Normalno, upoznala son te koje so bele s manu va sobi. Čak son ih i preveć upoznala, al o ten se bomo divanili drugi put. Haha.

Matej: Kako ti je belo s učiteljico?

Martina: S učiteljico mi je belo jaku lipu. Divanile smo, smijale se, šetale, slikale se. Belo bi mi grdu da je ni belo zakaj nju poznat najbolj od sih koji su beli cja. Stvarno mi je belo lipu i nebi mela nič protiv da gremo još koji put.

Matej: Kaj si se vidla va Šibeniki?

Martina: Fanj kamanja. Haha. Pa, vidla son une uličice voske i se od kamanja koje te prnas nemoren vidit, belo je dosti štegn po kojih smo hodile. A tek more, neću ni divanit. Vidla san fanj tega, jaku mi se dopalo.

Matej: Da se osjećáš dregač nakon LiDraNa?

Maartina: Da, osjećan se drugače. Najprek zato kaj son uspjela tako deleč prit i jaku son ponosna na to. I od sada bun probala davat samo najbolj od sebe.

Matej: Buš nastavila pisat pjesme?

Martina: Hmmm. Marbit, ako osjetin potrebo da denen na paper svoje osjećaje. A i normalno va školi kada bu nan učiteljca dala zadatak. ☺

RIJEČI

Od riječi do riječi
preko riječi probaj prijeći.

Probaj riječi ispisati,
opisati, razabrati,
ali nemoj riječi izbrisati.

Igraj igru riječima.

Slaži riječi, piši,
stvaraj rečenice,
s riječima živi i diši.

Riječima crtaj dugu.

Riječima izbriši tugu.

Riječima piši brojke.

Riječima nemoj dobivati
dvojke.

Pretvori riječi u cvijet,
s riječima idi u svijet.

Riječima veseli druge-
bile one kratke ili duge.

Od riječi do riječi
preko riječi probaj prijeći.

Probaj riječima letjeti,
skakati, graditi.

Riječima se nemoj svađati.

Riječima veseli druge-
bile one kratke ili duge.

OSMOSMJERKA

Pronađi pojmove i premetanjem ostalih slova pronađi rješenje.

J	E	D	N	A	K	O	N	V	Š
A	S	C	N	U	L	A	O	E	A
T	D	U	M	A	D	E	S	T	R
U	O	A	L	E	E	T	A	I	S
P	R	V	J	P	S	O	M	O	U
E	B	D	E	V	E	T	Š	M	N
I	R	T	Č	E	T	I	R	I	I
A	K	I	T	A	M	E	T	A	M

POJMOVI:

JEDAN, DVA, TRI,
 ČETIRI, PET,
 ŠEST, SEDAM,
 OSAM, DEVET,
 DESET, NULA,
 JEDNAKO,
 MATEMATIKA,
 MINUS, PUTA,
 PLUS, STO.

REBUS

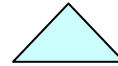
وو

Č=T

..

MA

وووو

R=I

و

U=A

Prazne crte ispod slike čine jednu riječ!

LIKOVI

Koji broj treba upisati u prazno polje posljednjeg retka?

$$\text{Purple Circle} + \text{Purple Circle} + \text{Purple Circle} = 15$$

$$\text{Purple Circle} * \text{Light Blue Triangle} + \text{Light Blue Triangle} = 6$$

$$\text{Light Blue Triangle} + \text{Light Blue Triangle} + \text{Yellow Square} = 6$$

$$\text{Purple Circle} + \text{Yellow Square} - \text{Light Blue Triangle} = ?$$